

Số: 554/TB-VKSTC

Hà Nội, ngày 16 tháng 11 năm 2018

THÔNG BÁO RÚT KINH NGHIỆM

Ngày 14/8/2017, Viện trưởng Viện kiểm sát nhân dân tối cao đã ban hành Quyết định kháng nghị giám đốc thẩm đề nghị Hội đồng Thẩm phán Tòa án nhân dân tối cao xét xử theo thủ tục giám đốc thẩm hủy Bản án hình sự sơ thẩm số 01 ngày 15/10/2004 của Tòa án nhân dân tỉnh Cà Mau và Bản án hình sự phúc thẩm số 113 ngày 25/1/2005 của Tòa phúc thẩm Tòa án nhân dân tối cao tại thành phố Hồ Chí Minh để làm rõ hành vi, vai trò của Trần Quốc Biên và Trần Quốc Nam liên quan đến cái chết của anh Phan Tứ Phương, tránh bỏ lọt người phạm tội.

Tại Quyết định giám đốc thẩm số 29/2017/HS - GĐT ngày 11/12/2017, Hội đồng Thẩm phán Tòa án nhân dân tối cao đã quyết định hủy Bản án hình sự sơ thẩm số 01/2004/HSST ngày 15/10/2004 của Tòa án nhân dân tỉnh Cà Mau và Bản án hình sự phúc thẩm số 113 ngày 25/1/2005 của Tòa phúc thẩm Tòa án nhân dân tối cao tại thành phố Hồ Chí Minh đối với bị cáo Trần Quốc Nam để điều tra lại theo đúng qui định của pháp luật.

Vụ Thực hành quyền công tố và kiểm sát xét xử hình sự Viện kiểm sát nhân dân tối cao thông báo rút kinh nghiệm như sau:

1. Nội dung và quá trình giải quyết vụ án (theo bản án sơ thẩm):

Khoảng 18h ngày 4/4/2004, tại nhà ông Huỳnh Văn Tồn ở ấp 9b, xã Trần Thời, huyện Trần Văn Thời, tỉnh Cà Mau tổ chức đám cưới cho con gái. Trần Quốc Nam, Trần Quốc Biên và anh Phan Tứ Phương là khách đến dự. Trong lúc ngồi uống rượu, Trần Quốc Biên hỏi thăm và tự giới thiệu mình với anh Phan Tứ Phương (em trai anh Tồn). Anh Phương nói với Biên "Tao biết mày từ lâu, lúc nhỏ mày bị bệnh lỗ tai thui". Biên không đồng ý với câu nói của anh Phương nên dẫn đến cãi lộn. Trần Quốc Nam (là em họ Biên) yêu cầu anh Phan Tứ Phương phải xin lỗi Biên. Anh Phương không xin lỗi mà đã dùng ly cối đánh vào sống mũi Nam. Nam đánh lại, cả hai ngã xuống đất. Tại đây, Nam dùng dao đâm anh Phương nhiều nhất rồi bỏ chạy. Anh Phương được đưa đi cấp cứu nhưng vết thương nặng nên đã tử vong. Đến ngày 5/4/2004, Trần Quốc Nam ra đầu thú.

Tại Bản kết luận giám định pháp y số 87 ngày 06/4/2004 của Tổ chức giám định pháp y tỉnh Cà Mau xác định anh Phan Tứ Phương có 3 vết thương: 01 vết trên xương đòn trái, 01 vết ở ngực trái, 01 vết ở lưng bên trái. Kết luận nguyên nhân tử vong của anh Phương là do sốc mất máu do vết thương thấu ngực phía trước gây thủng tim (thắt trái), phía sau gây thủng thùy dưới phổi trái.

Bản án hình sự sơ thẩm số 01 ngày 15/10/2004 của Tòa án nhân dân tỉnh Cà Mau áp dụng điểm n khoản 1 Điều 93; các điểm b, o khoản 1 Điều 46; Điều 42 Bộ luật hình sự năm 1999 xử phạt Trần Quốc Nam tù chung thân về tội “Giết người”; buộc Nam phải bồi thường cho gia đình anh Phương 25.000.000 đồng và cấp dưỡng nuôi 2 con nhỏ của anh Phương đến khi các cháu 18 tuổi.

Ngày 26/10/2004, bị cáo Trần Quốc Nam kháng cáo xin giảm nhẹ hình phạt do Nam chỉ đâm anh Phương 01 nhát, còn có Trần Quốc Biên cũng đâm anh Phương.

Viện trưởng, Viện kiểm sát nhân dân tỉnh Cà Mau có Quyết định kháng nghị phúc thẩm số 209 ngày 27/10/2004, đề nghị cấp phúc thẩm xem xét giảm nhẹ hình phạt cho Trần Quốc Nam. Tại phiên tòa phúc thẩm, đại diện Viện kiểm sát đã rút Quyết định kháng nghị của Viện trưởng, Viện kiểm sát nhân dân tỉnh Cà Mau.

Tại Bản án hình sự phúc thẩm số 113 ngày 25/1/2005 của Tòa phúc thẩm Tòa án nhân dân tối cao tại thành phố Hồ Chí Minh đã căn cứ điểm a khoản 2 Điều 246 Bộ luật tố tụng hình sự không chấp nhận kháng cáo của Trần Quốc Nam, quyết định giữ nguyên tội danh, hình phạt và trách nhiệm bồi thường thiệt hại của Bản án sơ thẩm nêu trên đối với Trần Quốc Nam.

Từ ngày 9/9/2015, bị cáo Trần Quốc Nam liên tục gửi nhiều đơn kêu oan đến các cơ quan chức năng, trong đó có Văn phòng Chủ tịch nước, đề nghị xem xét lại tội danh vì bị cáo không đâm anh Phương mà người đâm anh Phương chính là Trần Quốc Biên.

2. Một số vấn đề cần rút kinh nghiệm:

- Cần xác định, đánh giá đúng vai trò, tính chất hành vi phạm tội của Trần Quốc Nam:

Căn cứ lời khai của Nam phù hợp với lời khai của các nhân chứng: Trần Việt Bắc, Trần Thị Thủy, Nguyễn Thúy Hằng, Huỳnh Văn Mi và anh Võ Thành Trung có đủ căn cứ xác định khoảng 18 giờ ngày 04/4/2004, tại đám cưới nhà ông Huỳnh Văn Tồn, Trần Quốc Nam đã dùng dao đâm chết anh Phan Tứ Phương. Do vậy, Tòa án cấp sơ thẩm và phúc thẩm kết Trần Quốc Nam về tội “Giết người” là có căn cứ, đúng pháp luật, không oan.

Ngoài ra, Trần Quốc Nam cho rằng khi xô xát với anh Phương, anh Phương đánh Nam té xuống đất trước, nên Nam đã dùng dao đâm anh Phương. Quá trình điều tra Cơ quan điều tra không làm rõ việc anh Phương có đánh Nam trước không? Nếu đúng việc anh Phương đánh Nam trước thì Tòa án cấp sơ thẩm áp dụng điểm n khoản 1 Điều 93 Bộ luật hình sự năm 1999 (hành vi giết người có tính chất côn đồ) để xử phạt Nam mức án tù chung thân là quá nặng, chưa thỏa đáng.

-Đối với Trần Quốc Biên là người mâu thuẫn chính với anh Phan Tứ Phương. Do Trần Quốc Nam bệnh vực Biên dẫn đến xô xát với anh Phương. Khi xảy ra xô xát có rất nhiều người, chủ yếu là họ hàng thân thiết, nhưng nhiều nhân chứng trong đó có ông Huỳnh Văn Tồn (chủ nhà đám cưới) khai: “...vào khoảng 20h10 phút ở phía trước rạp, số thanh niên cự cãi như thế nào thì tôi không rõ, lúc đó tôi thấy con Năm Hải ở ấp 10B kẻ Phương là người bị đâm vào nhà tôi, thấy mình Phương đầy máu, lúc này Phương nói “đù mẹ con Sáu Ký tên Biên đâm tôi, lúc này Phương nói chở Phương đi bệnh viện ” xong

Phương ngất xỉu, không nói gì nữa...". Các lời khai của anh Huỳnh Thanh Hòn và ông Sáu Ký là bố đẻ của Biên có mặt tại đám cưới nhà ông Tôn đều khẳng định "Khi anh Phương đã bị đâm từ ngoài nhà chạy vào trong nhà ông Tôn, một tay ôm ngực, một tay chỉ mặt ông Sáu Ký nói "Biên con ông Sáu Ký đâm", "thằng Biên con ông đâm tôi, thằng Nam nữa..." và lời khai của chị Huỳnh Thị Vân (vợ anh Phương) khi đưa anh Phương đi cấp cứu, anh Phương có nói: "thằng Nam và thằng Biên đâm, thằng Biên đâm 02 dao, thằng Nam đâm 01 dao". Những lời khai này phù hợp với kết quả khám nghiệm tử thi anh Phan Tứ Phương có 3 vết đâm.

Ngay sau khi xảy ra vụ việc Trần Quốc Biên có bị thương 02 vết: 01 vết thương bên sườn phải bị trầy xước còn dính máu 01 vết thương ở kẽ giữa ngón út và ngón trỏ bị sưng bầm ... nhưng quá trình điều tra không làm rõ vai trò của Biên là thiếu sót. Tòa án cấp phúc thẩm cũng cho rằng có dấu hiệu bỏ lọt người phạm tội, nhưng chỉ kiến nghị mà không thực hiện đúng quyền hạn của cấp phúc thẩm.

Vụ Thực hành quyền công tố và kiểm sát xét xử hình sự, thông báo để các Viện kiểm sát địa phương và các Viện kiểm sát nhân dân cấp cao nghiên cứu rút kinh nghiệm, nhằm nâng cao chất lượng thực hành quyền công tố và kiểm sát xét xử các vụ án hình sự./.

Nơi nhận:

- VKSND 63 tỉnh, thành phố;
- Đ/c Nguyễn Văn Quảng, PVT (để b/c);
- VKS Quân sự TW;
- VKSCC 1,2,3;
- Lưu VT (1b), V7 (25b).

TL. VIỆN TRƯỞNG
VỤ TRƯỞNG VỤ THỰC HÀNH QUYỀN
CÔNG TỐ VÀ KIỂM SÁT XÉT XỬ HÌNH SỰ
VỤ TRƯỞNG

Dương Văn Phùng